

Handläggare
Cecilia Werge
Telefon: 0850810021

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2020-11-17

Remiss om arbetskläder inom äldreomsorgen.

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2020/858

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och lämnar det som sitt svar till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Clara Lindholm och Robert Mjörnberg (båda V) lämnar i en motion ställd till kommunfullmäktige förslag om dels en stärkt uppföljning av efterlevnaden av basala hygienrutiner och dels om att utreda möjligheten att införa krav på arbetsskor till personal i äldreomsorgen samt ytterkläder till anställda som rör sig mellan olika arbetsställen.

Förvaltningen delar motionens beskrivning av vikten av att de basala hygienrutinerna följs. På samtliga enheter inom äldreomsorgen i egen regi finns arbetskläder enligt Socialstyrelsens föreskrifter. Enheterna har tydliga rutiner och efterlevnaden av dem ingår i enheternas egenkontroll.

Förvaltningen ser det som rimligt och bra att arbetsgivaren tillhandahåller ytterkläder i form av jackor till medarbetare inom hemtjänsten, under förutsättning att de tvättas och förvaras på enheten samt att de, liksom övriga arbetskläder, är obligatoriska att använda.

Föreskrifterna om basal hygien i vård och omsorg beskriver inga särskilda krav för arbetsskor ur ett hygieniskt perspektiv. Förvaltningen bedömer också att arbetsskor inom äldreomsorgen skulle komma att omfattas av skatteplikt, utifrån Skatteverkets gällande regler. För att arbetsgivare och medarbetare ska kunna ta ställning till det alternativet anser förvaltningen att de juridiska, ekonomiska och praktiska förutsättningarna och konsekvenserna behöver utredas vidare.

Bakgrund

Östermalms stadsdelsnämnd har fått motion om arbetskläder i äldreomsorgen på remiss för yttrande till kommunstyrelsens senast 2020-12-30. Övriga remissinstanser är:

- Stadsledningskontoret
- Äldrenämnden
- Kommunstyrelsens pensionärsråd
- Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
- Kommunal Stockholm
- Äldrenämnden Stockholms stad

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av ärendet vid sitt sammanträde 26 oktober och framför inga andra synpunkter än förvaltningsens.

Ärendet

Clara Lindholm och Robert Mjörnberg (båda V) har i kommunfullmäktige väckt en motion angående arbetskläder i hemtjänsten. I motionen föreslås kommunfullmäktige besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna:

1. Stärka uppföljningen av efterlevnaden av de basala hygienrutinerna inklusive hanteringen av arbetskläder.
2. Utredda möjligheten att införa krav på arbetsskor för personal inom hela äldreomsorgen, liksom ytterkläder för anställda som rör sig mellan olika arbetsställen.

Synpunkter och förslag

Att de basala hygienrutinerna följs är av högsta vikt för att minska risken för smitta och smittspridning. Coronapandemin har synliggjort behovet av tydliga rutiner och också av uppföljning och kontroll av efterlevnaden av dem.

Förvaltningen är mån om att följa Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg. På samtliga enheter inom äldreomsorgen i egen regi finns arbetskläder enligt föreskrifterna, arbetsgivaren ansvarar för tvätt av kläderna och det finns ändamålsenliga omklädningsrum. Enheterna har tydliga rutiner och efterlevnaden av de basala hygienrutinerna ingår i enheternas egenkontroll.

I dagsläget tillhandahåller inte äldreomsorgen i egen regi på Östermalm ytterkläder eller skor till medarbetare inom äldreomsorgen.

Förvaltningen bedömer dock att det är rimligt och bra att arbetsgivaren erbjuder ytterkläder i form av jackor till medarbetare inom hemtjänsten. Viktigt är då att jackorna ses som övriga arbetskläder och till exempel tvättas och förvaras på enheten samt att de, liksom övriga arbetskläder, är obligatoriska att använda.

Socialstyrelsens föreskrift om Basal hygien i vård och omsorg (SOSFS 2015:10) beskriver inga krav på arbetskor ur ett hygieniskt perspektiv. Inom äldreomsorgen finns inte heller behov av regelrätta skyddsskor som arbetsgivaren är skyldig att tillhandahålla när arbetsmiljön innebär risk för att den anställde ska skada sina fötter i jobbet- som till exempel vid byggnadsarbeten (Arbetsmiljöverkets föreskrifter, AFS 2001:3).

För att arbetsgivare ska kunna tillhandahålla arbetskläder som skattefria förmån ska vissa krav vara uppfyllda. Enligt Skatteverket¹ ska de bland annat vara försedda med arbetsgivarens namn eller logotyp så att de märkbart avviker från vanliga plagg. Vidare beskriver Skatteverket att ”Logotypen bör således ha en sådan placering och vara av en sådan storlek och färgsättning som gör att en besökare tydligt uppfattar märkningen. Detta innebär att vissa klädesplagg normalt inte kan komma i fråga för skattefrihet, t.ex. underkläder och skor”.

Förvaltningen bedömer därför att arbetskor till medarbetare inom äldreomsorgen skulle komma att omfattas av skatteplikt. Förvaltningen anser att de juridiska, ekonomiska och praktiska förutsättningarna och konsekvenserna för det alternativet behöver utredas vidare för att såväl arbetsgivare som medarbetare ska kunna ta ställning till det.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör

Marianne Wikander
Avdelningschef

Bilagor

1. Motion om arbetskläder inom äldreomsorgen

Östermalms stadsdelsförvaltning
Äldreomsorgen

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

¹ <https://www4.skatteverket.se/rattsligvagledning/324271.html> Hämtad 2020-10-21

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Kerstin Andersson, Stadsdelsdirektör	2020-10-29
Marianne Wikander, Avdelningschef	2020-10-29